

SODANKYLÄN KUNTA

OPPILASKULJETUKSIA KOSKEVAT PERUSTEET

PERUSOPETUS 0-9 LK

Hyväksytty: Sivistyslautakunta 22.6.2020, 64 §

Voimaantulo: 1.8.2020

SISÄLLYSLUETTELO

1. LAINSÄÄDÄNTÖÄ	3
2. YLEISET PERUSTEET	
KOULUMATKAN PITUUS	4
VASTUUT	4
OPPILASKULJETUS ON NS. AVOINTA LIIKENNETTÄ	5
3. VAKUUTUSTURVA	6
Tapaturmavakuutus	
Ajoneuvon liikennevakuutus	
4. KULJETUSPERUSTEET	
KOULUMATKA YLI 5 KM	6
OPPILAAN HUOLTAJILLA YHTEISHUOLTAJUUS	6
OPPILAS SIIRRETÄÄN ERITYISOPETUKSEEN	6
OPPILAS MUUSSA KUIN LÄHIKOULUSSA SODANKYLÄN KUNNAN ALUEELLA	6
Jos oppilas on otettu hakemuksesta oppilaaksi muuhun kuin hänelle määrättyyn lähikouluun oman kunnan alueella	
Oppilas muuttaa kesken lukuvuoden toiselle oppilasalueelle Sodankylän kunnan alueella ja hänelle on myönnetty koulunkäyntioikeus entisessä koulussaan lukuvuoden loppuun saakka	
OPPILAS MUUTTAO OMAN LÄHIKOULUNSA ALUEELLA UUTEEN OSOITTEESEEN	7
OPPILAS VIERAASSA KUNNASSA	7
Sodankylän kuntalainen oppilas kulkee päivittäin vieraassa kunnassa	
Sodankylän kuntalainen oppilas siirtyy vieraan kunnan oppilaaksi	
Sodankylän kunnassa päivittäin kulkeva vieraan kunnan oppilas	
Sodankylässä asuva vieraan kunnan oppilas	
PÄIVÄHOITO	7
Oppilaan matkat aamuisin kodista päivähoitoon ja iltapäivisin päivähoitosta kotiin	
Oppilas päiväkodin esiopetuksessa	
Oppilas päiväkodin esiopetuksessa, 11-vuotinen oppivelvollisuus	
Oppilas kulkee päivähoitosta koulun esiopetukseen ja takaisin päivähoitoon	
AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	8
TOIMINTAKESKUS	9
KOULUTAPATURMA	9
LYHYTAIKAINEN KULJETUSTARVE LÄÄKÄRINTODISTUKSEN PERUSTEELLA	9
SAIRASTUMINEN KESKEN KOULUPÄIVÄN	10
POIKKEUKSELLISET SÄÄOLOSUHTEET	10
HARKINNANVARAISET KULJETUKSET 0-5 KM	11
5. KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN	12
6. MUISTILISTAT	14
Huoltajan muistilista	
Oppilaan muistilista	
Autonkuljettajan muistilista	

1. LAINSÄÄDÄNTÖÄ

Perusopetuslaki 32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoidon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (19.12.2003/1139)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoidon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. (8.4.2011/324)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä 553/2006

- 1 § Soveltamisala
- 2 § Kuormitus henkilöautoissa
- 3 § Kuormitus linja-autoissa (ei koske linja-liikennettä)
- 4 § Matkustajaluettelo
- 5 § Koulu- ja päivähoitokuljetusten merkitseminen
- 6 § Ajoreitti ja pysäkit
- 7 § Ovien lukitus
- 8 § Kuljetusauton nopeus

Laki alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa 10.12.2010/1110

Joukkoliikennelaki 869/2009

Taksiliikennelaki 217/2007

Koulukuljetusopas

2. YLEISET PERUSTEET

KOULUMATKAN PITUUS

Koulumatkan pituus mitataan lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kodin piha-alueen reunalta (portilta) koulun piha-alueen reunaan (portille). Mikäli oppilas voi suorittaa koulumatkansa vaihtoehtoisesti jalankulku-, kevytliikenne- tai autoliikenteen käyttämää tietä pitkin, niin koulumatkaksi katsotaan lyhin reitti, jota pitkin koulumatka voidaan liikennesääntöjä noudattaen jalan suorittaa. Kuljetuksen lisäksi koulumatkaan voi sisältyä myös kävelymatkaa.

Kotiportti tarkoittaa oman pihan ja pihatien liittymää ja koulun portti koulun pihan ja kouluun johtavan tien liittymää.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta.

VASTUUT

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kulkemisen parhaaksi katsomallaan tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää omalla kustannuksellaan lastensa koulukuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole riittävä.

Koulu huolehtii oppilaiden valvonnasta aamulla oppilaan saavuttua kouluun ja koulukuljetuksen odotusaikana. Vastuu järjestyksen säilymisestä koulukuljetuksen aikana on auton kuljettajalla.

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreiteillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa. Kuljettajalla ei ole odotusvelvollisuutta. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on vanhempien vastuulla.

Autoa tulee odottaa 20 minuuttia yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen lapsi voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin tai kouluun.

Huoltajan on hyvä ilmoittaa liikennöitsijälle oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista kuten allergioista ym. jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle, mikäli oppilas jää pois kuljetuksesta esim. sairauden vuoksi.

Oppilaan jäädessä pois omasta kuljetuksestaan koulusta kotiin, hänelle ei synny oikeutta käyttää mahdollista myöhempää kuljetusta korvauksetta kotimatallaan.

Oppilaan jäädessä pois omasta kuljetuksestaan koulusta kotiin esim. toisen oppilaan luokse vierailulle tai jos huoltaja itse tai joku muu hakee lapsen koulusta, huoltajan on ilmoitettava siitä koululle ja autoilijalle etukäteen.

Jos kuljetusoppilas kulkee tilapäisesti koulumatkoillaan esim. polkupyörällä, mopolla tai moottorikelkalla, huoltajan hyväksyminen kulkemiseen on ilmoitettava kirjallisesti koululle, kunta ei vastaa mahdollisista vahingoista.

Esim. auton särkymisen tai sairauden vuoksi voi tulla tilanne, ettei auto pääse kulkemaan. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen.

Kunta ei korvaa oppilaiden kuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään.

Mikäli liikennöitsijän tai kuljettajan toimesta tapahtuu esim. liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianomaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiviranomaiseen.

OPPILASKULJETUS ON NS. AVOINTA LIIKENNETÄ

Oppilaskuljetus on niin sanottua avointa liikennettä. Oppilaskuljetustakseissa saa kulkea kuljetusoppilaiden lisäksi muita matkustajia linja-automaksun hinnalla, mikäli autoon mahtuu kuormitussäännösten mukaan.

Kuljetusoppilas luopuu kuljetusoikeudestaan jäädessään pois oppituntiansa jälkeen järjestetystä kuljetuksesta kotiin esim. harrastuksiin tai jostain muusta syystä.

Tällainen oppilas voi kulkea mahdollisessa myöhemmässä kuljetuksessa, mikäli autoon mahtuu ja se ei aiheuta kuljetusreitin tai aikataulun muutosta. Oppilas maksaa suoraan kuljettajalle linja-automaksun suuruisen maksun (matkan pituuden mukainen matkahuollon voimassa oleva 44 matkan vuosikorttihinta). Oppilaan käyttäessä linja-autoa palatessaan kotiin huoltaja vastaa kustannuksista.

Kuljetusoppilaan jäädessä säännöllisesti pois hänelle koulun jälkeen järjestetystä kuljetuksesta esim. harrastustoiminnan vuoksi, huoltajan on ilmoitettava siitä liikennöitsijälle sekä koululle etukäteen. Huoltajan ilmoitus on sitova. Joissakin tapauksissa kuljetusreitti tai reitin osa voi jäädä kokonaan pois.

Oppilaskuljetusautossa ei voi vapaasti ilman korvausta kulkea oppilaita, jotka eivät ole kuljetusoppilaita esim. vierailulle toisen oppilaan luokse (oppilaalla tulee olla huoltajan kirjallinen lupa matkustaa muualle kuin kotiin koulusta).

Oppilaskuljetustaksiin voi nousta, jos autoon mahtuu kuormitussäännösten mukaan ja se ei aiheuta kuljetusreitin ja aikataulun muutosta. Oppilas maksaa suoraan kuljettajalle oppilaista perittävän linja-automaksun. Huoltaja huolehtii, että oppilaalla on mukana linja-automaksun suuruinen raha kuljettajalle.

Oppilaan matkakortti linja-autoon on henkilökohtainen, sillä ei saa maksaa esim. toisen oppilaan matkaa.

3. VAKUUTUSTURVA

Tapaturmavakuutus

Kunnalla on vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, joka on voimassa koululaisten osalta opetussuunnitelman mukaisten luokkaretkien ja leirikoulujen aikana kaikkialla maailmassa sekä väli- ja ns. hyppytuntien aikana, kun oppilas on poissa koulun luvalla koulun alueelta. Vakuutus on voimassa myös koululaisten käytännön harjoittelutöissä ja niihin liittyvillä välittömällä matkoilla. Lisäksi vakuutus on voimassa koululaisille koulumatkoilla.

Jos oppilas poistuu luvattomasti koulun alueelta vakuutus ei ole voimassa.

Ajoneuvon liikennevakuutus

Tapaturmista joissa toisena osapuolena on ajoneuvo, vastaa ensisijaisesti ajoneuvon liikennevakuutus.

4. KULJETUSPERUSTEET

KOULUMATKA YLI 5 KM

Oppilaalle (0-9 lk) järjestetään kuljetus ilman eri hakemusta omaan lähikouluun tai päiväkotiin esiopetukseen.

Matkoille, joissa on mahdollisuus käyttää linja-autoa, voidaan käyttää taksi-kuljetusta tai huoltajan suorittamaa kuljetusta vain lääkärintodistuksen perusteella.

Lääkärintodistuksen hankkii huoltaja ja se toimitetaan kuljetushakemuksen mukana. Lääkärintodistuksesta tulee aina ilmetä minkä vuoksi ja mille ajalle kuljetus on järjestettävä muulla kuin linja-autolla.

OPPILAAN HUOLTAJILLA YHTEISHUOLTAJUUS

Jos oppilaan huoltajilla on yhteishuoltajuus ja he asuvat eri osoitteissa, oppilas saa kuljetuksen, mikäli kuljetusperusteet täyttyvät siitä osoitteesta, joka väestörekisteriin on merkitty oppilaan vakituiseksi asuinpaikaksi. Toisen huoltajan luota kuljetusta ei järjestetä.

OPPILAS SIIRRETÄÄN ERITYISOPETUKSEEN

Oppilas siirretään erityisopetukseen Sodankylän kunnan alueella.

Koulu, johon ko. erityisluokka kuuluu, on siirron jälkeen oppilaan lähikoulu ja koulu järjestää ja korvaa oppilaan koulumatkakustannukset, mikäli oppilaan koulumatka on yli 5 km tai hänelle on myönnetty harkinnanvarainen kuljetus 0-5 km matkalle.

OPPILAS MUUSSA KUIN LÄHIKOULUSSA SODANKYLÄN KUNNAN ALUEELLA

Huoltajan tulee hakea oppilaalle koulunkäyntioikeutta muuhun kuin lähikouluun, jos huoltaja haluaa oppilaan aloittavan koulunkäyntinsä muussa kuin oppilaan väestörekisteriin merkityn vakituisen asuinpaikan osoitteen mukaisessa lähikoulussa tai siirtyvän oppilaaksi muuhun kuin oppilaan väestörekisteriin merkityn vakituisen asuinpaikan osoitteen mukaiseen lähikouluun.

Jos oppilas on otettu oppilaaksi muuhun kuin hänelle määrättyyn lähikouluun oman kunnan alueella.

Edellytyksenä on, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Oppilas muuttaa kesken lukuvuoden toiselle oppilasalueelle Sodankylän kunnan alueella ja hänelle on myönnetty koulunkäyntioikeus entisessä koulussaan lukuvuoden loppuun saakka.

Huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kuljetuskustannuksista.

OPPILAS MUUTTAA OMAN LÄHIKOULUNSA ALUEELLA UUTEEN OSOITTEESEEN

Jos oppilaalle on myönnetty harkinnanvarainen kuljetus ja hän muuttaa oman lähikoulunsa alueella uuteen osoitteeseen, kuljetuspäätös ei ole enää voimassa, vaan sitä on haettava uudelleen uudesta osoitteesta.

Jos oppilaan koulumatka on ollut yli 5 km ennen muuttoa ja muuton jälkeen 0-5 km kuljetusta ei enää järjestetä, mikäli sitä ei haeta ja myönnetä ennen kuljetuksen alkamista.

OPPILAS VIERAASSA KUNNASSA

Oppilas jonka väestörekisteriin merkitty osoite on Sodankylän kunnassa kulkee päivittäin vieraassa kunnassa

Kuljetuksesta neuvotellaan aina erikseen ja tehdään sopimus/päätös kumpi kunta vastaa oppilaan kuljetusjärjestelyistä ja -kustannuksista, jos oppilas on kuljetukseen oikeutettu. Pääsääntöisesti vieraassa kunnassa kulkevan oppilaan kuljetuskustannuksia ei korvata.

Oppilas jonka väestörekisteriin merkitty osoite on Sodankylän kunnassa siirtyy vieraan kunnan oppilaaksi

Sodankylän kunta ei vastaa oppilaan kuljetusjärjestelyistä eikä kustannuksista.

Sodankylän kunnassa päivittäin kulkeva vieraan kunnan oppilas

Kuljetuksesta neuvotellaan aina erikseen ja tehdään sopimus/päätös kumpi kunta vastaa oppilaan kuljetusjärjestelyistä ja -kustannuksista, jos oppilas on kuljetukseen oikeutettu.

Sodankylässä asuva vieraan kunnan oppilas

Oppilaan väestörekisteriin merkitty kotikunta ei ole Sodankylän kunta.

Jos oppilas on otettu Sodankylän kunnan alueella olevan koulun oppilaaksi, kuljetus järjestetään lähikouluun, jos matka on yli 5 km, ja 0-5 km matkoille voidaan hakea harkinnanvaraista kuljetusta.

Kuljetuskustannusten korvaamisesta voidaan neuvotella oppilaan kotikunnan kanssa.

PÄIVÄHOITO

Oppilaan matkat aamuisin kodista päivähoitoon ja iltapäivisin päivähoidosta kotiin

Kuljetusta aamuisin kodista päivähoitopaikkaan ja iltapäivisin päivähoitopaikasta kotiin ei kunta järjestä eikä korvaa kustannuksia.

Oppilas päiväkodin esiopetuksessa

Perusopetuksen oppilaaksi otettu oppilas on ainoastaan esiopetuksessa päiväkodissa ja saapuu päiväkotiin esikoulun alkaessa ja lähtee esikouluajan päättyessä, kuljetus järjestetään, jos matka on yli 5 km, ja 0-5 km matkoille voidaan hakea harkinnanvaraista kuljetusta.

Oppilas on otettu jonkin koulun oppilaaksi, mutta on päiväkodin esiopetuksessa 1-2 vuotta (11-vuotinen oppivelvollisuus). Kuljetus järjestetään, jos matka on yli 5 km, ja 0-5 km matkoille voidaan hakea harkinnanvaraista kuljetusta. Koulu ja päiväkoti sopivat kuljetuksen järjestämisestä.

Mikäli esikoulun oppilaalla on päiväkodissa hoitosopimus koko kuukaudelle kuljetusta ei myönnetä eikä kustannuksia korvata myöskään huoltajien vapaa-päivinä eikä vuosilomien ja sairaslomien ym. aikana.

Kuljetusta ei myönnetä myöskään ainoastaan aamuksi vaikka oppilas tulisi aamuisin suoraan esiopetukseen ja jäisi päivähoitoon iltapäiväksi tai päivävastoin.

Mikäli esikoulun oppilaalla on päiväkodissa hoitosopimus osalle kuukaudesta esim. 10 pv/kk, kuljetus voidaan myöntää jäljelle jääville päiville jolloin lapsi on ainoastaan esiopetuksessa.

Päiväkodin esioppilaan kuljetuksen järjestää päiväkoti ja koulu yhteistyössä.

Oppilas kulkee päivähoidosta esiopetuspaikkaan ja takaisin päivähoitoon

(Koulun esiopetus tai päiväkodin esiopetus jos esiopetus järjestetty muualla kuin päiväkodissa)

Perusopetuslaki 32 §

...Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laisassa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon...

Jos esiopetusta saava oppilas kulkee lasten päivähoidosta annetussa laisassa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta päivähoitoon takaisin, kuljetus järjestetään, jos matka on yli 5 km, ja 0-5 km matkoille voidaan hakea harkinnanvaraista kuljetusta.

Esim. kuljetusta ei järjestetä mummolasta tai muiden tuttujen luota.

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Koulun aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas ei kuulu oppilaskuljetuksen piiriin.

Huoltaja järjestää ja kustantaa kuljetuksen mikäli oppilas tulee aamulla aamupäivätoimintaan ja/tai jää pois oppituntiansa jälkeen järjestetystä kuljetuksesta kotiin osallistuakseen iltapäivätoimintaan.

Jos oppilaalla on linja-autokortti aamuksi/iltapäiväksi, hän voi kulkea kortillaan linja-autossa, mikäli sopiva linja-autovuoro on olemassa.

Erillistä kuljetusta aamu- ja/tai iltapäivätoimintaan osallistuville oppilaille ei järjestetä, pois lukien toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat.

KOULUTAPATURMA

Peruskoululaki 34 §

Koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton.

Jos oppilas joudutaan kuljettamaan esim. terveyskeskukseen koulutapaturman seurauksena, kuljetuksen suorittajalle korvataan kuljetuskustannukset laskun perusteella. Laskun liitteeksi todistus, josta ilmenee että kysymyksessä on käynti ko. tapaturman vuoksi.

Oppilaan mahdolliset seuraavat käynnit jatkohoidossa ja tarkastuksissa tapaturman vuoksi terveyskeskuksessa tai esim. keskussairaalassa korvataan kuljetuksen suorittajalle laskun perusteella. Laskuun tulee liittää todistus, josta ilmenee:

- käyntipäivä
- kulkuneuvo, jota kuljetus edellyttää
- kysymyksessä on käynti ko. tapaturman vuoksi

Mikäli lääkärintodistus ei edellytä taksi- tai henkilöautokuljetusta, maksu suoritetaan oppilaan linja-automaksun mukaisena. Saattajan linja-automaksua ei korvata.

Kuljetuksen tapahtuessa henkilöautolla korvauksena maksetaan 0,20 €/km (oppilaasta ei makseta lisämaksua kilometrikorvaukseen).

LYHYTAIKAINEN KULJETUSTARVE LÄÄKÄRINTODISTUKSEN PERUSTEELLA

Lyhytaikainen kuljetustarve esim. tapaturman, leikkauksen jne. vuoksi ei edellytä eri hakemusta. Koulu järjestää kuljetuksen siksi ajaksi kun tarve lääkärintodistuksessa on todettu. Kuljetus järjestetään mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti linja-autolla, mikäli lääkärintodistus ei edellytä taksi-kuljetusta, jolloin oppilas sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan jo olemassa oleville taksireiteille, jos autoon mahtuu.

SAIRASTUMINEN KESKEN KOULUPÄIVÄN

Oppilaan (0-9 lk.) sairastuessa (ei tapaturma) kesken koulupäivän ja oppilas kuljetetaan kotiin, koulu maksaa ylimääräisen kuljetuksen. Jos oppilas kuljetetaan esim. terveyskeskukseen maksusta huolehtivat huoltajat.

HARKINNANVARAISET KULJETUKSET 0-5 KM

Harkinnanvaraisten kuljetusten (0-5 km) pääsääntöinen hakuaika seuraavalle lukuvuodelle on kuluvan vuoden toukokuun loppuun saakka. Harkinnanvarainen kuljetus haetaan Wilman kautta. Kuljetus on haettava ja siihen tulee olla päätös ennen kuljetuksen aloittamista.

Harkinnanvaraisesta koulukuljetuksesta päättää voimassaolevan hallintosäännön tai delegointisäännön mukainen viranhaltija viranhaltijapäätöksellä.

Päätöksessä voidaan huomioida lääkärin lausunto sekä muut oppilaskuljetuksia koskevien perusteet. Ensisijaisesti harkinnanvaraisissa kuljetuksissa käytetään voimassaolevia reittejä huomioiden omavastuukävelyn osuus.

Kuljetuksia ei pääsääntöisesti myönnetä 0-2 lk oppilaille alle 3 km:n matkoille eikä muille 0-5 km:n matkoille.

Oppilaat, joilla ei ole kuljetusoikeutta voivat kulkea koulumatkoillaan oppilaskuljetustaksissa, jos autoon mahtuu kuormitussäännösten mukaan, eikä se aiheuta kuljetusreitit eikä aikataulun muutosta.

Oppilas maksaa kuljettajalle linja-autossa kulkevan kuljetusoppilaan matkakortin mukaisen hinnan (matkan pituuden mukainen matkahuollon voimassa oleva 44 matkan vuosikorttihinta).

Jos kuljetusoikeudettomia oppilaita on tulossa autoon useampia kuin autoon mahtuu, autoilija ottaa oppilaat autoon kuljetusmatkan pituuden perusteella. Etusijalla iltapäivätoiminnasta palaavat matkustajaluetteloon merkityt 1-2 luokan oppilaat.

Harkinnanvaraiset 0-5 km matkoille haetut kuljetukset myönnetään pääsääntöisesti lukuvuodeksi tai lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi kerrallaan.

Jos kysymyksessä on pysyvä krooninen sairaus/vamma voidaan kuljetus hakemuksesta myöntää tapauksesta riippuen koko oppivelvollisuuden ajaksi, perusopetuksen 1-6 luokkien tai lyhyemmäksi ajaksi. Tällöin lääkärintodistuksesta tulee selkeästi ilmetä sairauden/vamman laatu ja kuljetustarpeen ajan pituus sekä tuleeko kuljetus järjestää muulla kuin linja-autolla.

Hakemukseen edellytetään liitettäväksi lääkärintodistus, jos kuljetusta haetaan terveydentilan, pelon tai matkan rasittavuuden perusteella (myös erityisoppilaat). Rasittavuuden perusteella haetut kuljetukset myönnetään aina enintään lukuvuodeksi kerrallaan.

Lääkärintodistuksen hankkii huoltaja ja se toimitetaan kuljetushakemuksen mukana. Lääkärintodistuksesta tulee aina ilmetä minkä vuoksi ja mille ajalle kuljetus on järjestettävä (lääkärintodistuksessa oltava myös oppilaan oikea osoite josta kuljetusta haetaan ja todistuksen kirjoittajan tiedossa oltava myös koulumatkan yksisuuntainen pituus).

Esim. pimeys ja kylmyys ei yksin ole kuljetusperuste.

0-5 km:n jatkokuljetukset myönnetään anomuksen perusteella tapauskohtaisesti, oppilaan koulumatkaan ja odotukseen käytettävä aika huomioon ottaen.

Tien vaarallisuuden arviointi:

Harkinnanvaraisia kuljetuksia (0-5 km) myönnettäessä, vaarallisuuden arvioinnissa käytetään uusinta koululiituohtelman versiota. Version vaihtuessa uutta käytetään seuraavan lukuvuoden alusta alkaen.

Koululiitu ohjelmasta saatavaa riskilukua tien ylityksen vaarallisuudesta ei huomioida yläasteen oppilaiden osalta. Voidaan katsoa, että yläasteen oppilas voi turvallisesti ylittää tien omassa elinympäristössään.

0-6 luokkien oppilaiden osalta tien ylityksen vaarallisuuden riskiluku taajama-alueen ulkopuolella huomioidaan tapauskohtaisesti.

Lisäksi voidaan pyytää poliisiviranomaisen lausunto ko. tieosuuden vaarallisuudesta.

5. KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Koulukuljetuksen ei tarvitse lähteä oppilaan kotiportilta. Oppilas voidaan velvoittaa kulkemaan pysäkille, lähimmälle päätielle tai kuljetuksen lähtöpaikalle sama matka, joka on rajana kuljetuksen järjestämiselle muutenkin.

Myöskään taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle kuljetuksina, koulumatkaan voi sisältyä myös kävelymatkaa. Oppilaalle järjestetään kuljetus vain väestörekisteriin merkitystä osoitteesta.

Oppilaan kävelymatkaan kuluva aika lasketaan

0-3 lk 15 min/km

4-9 lk 12 min/km

Kuljetuksia järjestettäessä on otettava huomioon perusopetuslain sallima oppilaan päivittäiseen koulumatkaan ja odotukseen käytettävä aika.

0-6 lk 2,5 h

7-9 lk 3 h

Kaikki kuljetukset järjestetään soveltuvin osin linja-autokuljetuksina. Koulun alkamis- ja päättymisajankohta tulee mahdollisuuksien mukaan sovitaa linja-autojen aikataulujen mukaan.

Taksikuljetus järjestetään tapauksissa:

- jos linja-autoja ei kulje tai niiden aikataulut eivät sovi koulukuljetuksiin
- jos oppilas tarvitsee lääkärintodistuksen perusteella taksikuljetuksen
- jos linja-autoja käytettäessä oppilaalla ylittyy koulumatkoihin odotuksineen määritellyt aikarajat.

Matkoille, joissa on mahdollisuus käyttää linja-autoa, voidaan käyttää taksitai muuta kuljetusta vain lääkärintodistuksen perusteella.

Lääkärintodistuksen hankkii huoltaja ja se toimitetaan kuljetushakemuksen mukana. Lääkärintodistuksesta tulee aina ilmetä minkä vuoksi ja mille ajalle kuljetus on järjestettävä muulla kuin linja-autolla.

Oppilaalle, jonka koulumatka on 0-5 km, ei järjestetä kuljetusta ennen kuin mahdollinen harkinnanvarainen kuljetus on myönnetty.

Oppilaan muuttaessa Sodankylän kunnan alueella olevaan osoitteeseen, tarkistettava onko osoite myös väestörekisteriin merkitty osoite.

Kuljetusta ei järjestetä ennen kuin oppilaan osoite Sodankylän kunnassa on sama kuin väestörekisteriin merkitty osoite (muuttoilmoitus).

Jos vieraan kunnan oppilaalle on haettu koulunkäyntioikeutta Sodankylän kuntaan

Kuljetusta ei järjestetä ennen kuin koulunkäyntioikeus Sodankylän kuntaan on myönnetty ja kuljetuspäätös tehty.

Jos oppilaan kuljettajaksi on päätöksessä hyväksytty huoltaja, korvausta ei makseta, mikäli kuljetus tapahtuu työmatkojen yhteydessä.

Jos kuljetuskorvaus on päätetty maksaa kilometrikorvauksena, maksetaan enintään Kelan oman auton käytöstä maksettava korvauksen mukainen korvaus.

Koulu ilmoittaa liikennöitsijälle kuljetettavat oppilaat heti koulun alkaessa kirjallisesti. Muutoksista on ilmoitettava kirjallisesti liikennöitsijälle heti kun on tiedossa.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä 553/2006

4 § Kuljetuksen tilaajan tulee antaa kuljetuksen suorittajalle allekirjoittamansa matkustajaluettelo, johon on merkitty matkustajien nimet, heidän ikänsä lukuvuoden alkaessa ja koulu tai oppilaitos. Luettelo tulee olla kuljetusautossa kunkin lukuvuoden syyskuun 15 päivästä alkaen. Muutokset on merkittävä luetteloon kunkin kuukauden 15 päivään mennessä.

6. MUISTILISTAT

Huoltajan muistilista

- ilmoita lapsen sairaustapauksesta liikennöitsijälle, jotta taksi/ bussi ei aja turhia reittejä.
- huolehdi, että lapsi on ajoissa odotuspaikalla
- ilmoita tarvittaessa liikennöitsijälle ja opettajalle kuljetuksiin mahdollisesti vaikuttavista oppilaan terveydentilaa koskevista asioista esim. allergiat ja pahoinvointi
- keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä
- koulu maksaa lukuvuoden ensimmäisen koulumatkakortin linja-autokuljetuksiin, mikäli kortti häviää tai rikkoutuu, huoltaja vastaa uuden hankkimisesta omalla kustannuksellaan
- jos kuljetusoppilas kulkee tilapäisesti koulumatkoillaan esim. polkupyörällä, mopolla tai moottorikelkalla, tällöin kunta ei vastaa mahdollisista vahingoista
- kunta ei korvaa oppilaiden kuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään

Oppilaan muistilista

- saavu odotuspaikalle ajoissa, vähintään 5 minuuttia ennen sovittua aikaa ja tarvittaessa odota vähintään 20 minuuttia yli sovittun ajan, jos auto on myöhässä. Mikäli kuljetus ei tule, palaa kotiin ja soita huoltajalle tai kouluun.
- odota autoa tien reunassa, pysäkillä tai muussa sovituspaikassa
- astu autoon rauhallisesti, ei rynnäten
- tervehdi kuljettajaa
- kiinnitä turvavyö, ja pidä se kiinnitettynä koko matkan ajan, matkan aikana ei saa vaihtaa istumapaikkaa
- reppua ei saa jättää turvavyötä käytettäessä selkään, vaan se pidetään joko jaloissa, sylissä tai tavaratilassa
- käytäydy autossa rauhallisesti ja hyviä tapoja noudattaen. Autossa ei saa riehua ja meluta
- ilmoita kuljettajalle, mikäli voit pahoin matkan aikana
- Jos autossa on täyttä, anna istumapaikka sitä enemmän tarvitsevalle (esim. vanhukselle tai liikuntarajoitteiselle)
- poistu autosta rauhallisesti, älä unohda reppua tai vaatteita autoon
- poistuessasi autosta älä missään tapauksessa lähde ylittämään tietä kouluauton edestä tai takaa, vaan odota, että kouluauto on lähtenyt
- käytä aina heijastinta hämärän ja pimeän aikana
- huolehdi saamastasi bussikortista

Liikennöitsijän sekä kuljettajan muistilista

- oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään kyydistä turvallisessa paikassa. Jos suinkin vain mahdollista, niin ettei oppilas joudu ylittämään tietä
- huolehdi, että turvavyöt ovat helposti saatavilla ja tarvittaessa opasta niiden käytössä

- kuljettaja valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni
- kuljettaja sitoutuu turvavyön käyttöön kuten laki velvoittaa
- ilmoita turhat ajot koululle
- tee koulukuljetuksen aikana kielletyn ja sallitun rajat oppilaille selväksi, ongelmat ratkaistaan keskustelemalla
- kaikki kuljettajat sitoutuvat noudattamaan samoja menettelytapoja ja edellyttävät samalla tavalla häiriötöntä käyttäytymistä
- jos kuljetuksessa tai lasten käytöksessä esiintyy ratkaisemattomia ongelmia, ota yhteyttä rehtoriin tai apulaisrehtoriin
- kuljettaja vaikuttaa omalla toiminnallaan myös oppilaiden käytöstapoihin, kuljettaja välittää omalla käyttäytymisellään ja asennoitumisellaan aikuisen mallia kuljetettaviin. Jo kuljettajan puhetavalla ja ulkonaisella käyttäytymisellä on suuri vaikutus. Kuljettajalta odotetaan, että hän toimii esimerkillisenä aikuisena. Kuljettajan vastuu kasvattajana on tärkeä
- jos esim. auton särkyminen tai sairauden vuoksi ei auto pääse kulkemaan, liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen
- kunta ei korvaa oppilaiden kuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja. Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään
- linja-autossa tulee kuljettaa polkupyörät, sukset ym. urheiluvälineet niille erikseen varatussa tilassa